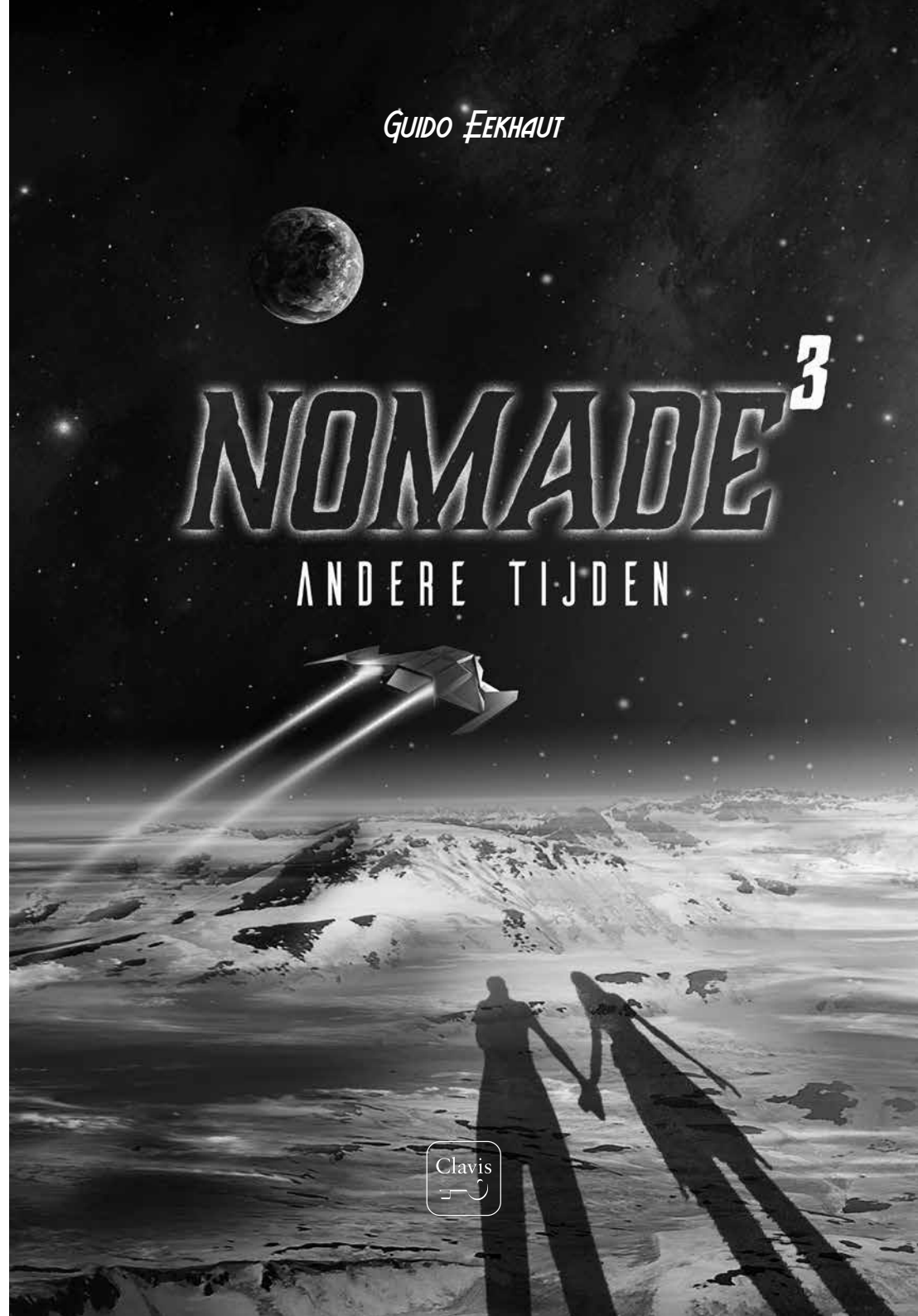

NOMADE 3. ANDERE TIJDEN

GUIDO FEKHAUT

NOMADE³

ANDERE TIJDEN

Ander SF-boeken van Guido Eekhaut bij Clavis

Nomade

Nomade 2. Vreemde werelden

Enigma. Het geheim van de Kraken

Enigma. De belofte van Infinity

Enigma. De wereld van de Kraken

Met bijzondere dank aan de uitgevers en medewerkers van Clavis, die weer een boek aan dit universum toevoegen, en aan Britta Fath, onvermoeibare Eerste Lezer.

Guido Eekhaut
Nomade 3. Andere tijden
© 2023 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Alkmaar – New York
Omslagontwerp: Studio Clavis
Trefw.: sciencefiction, ruimtereizen, toekomst, politiek
NUR 285
ISBN 978 90 448 4293 7
D/2023/4124/114
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com

1

Sinds mensen en anderen zich kunnen herinneren, bestaat op Trantor de gewoonte om aan het begin van het nieuwe jaar een namaakboek openbaar te verbranden op een van de grootste verzamelaars van de planeet. De symbolische boekverbranding gebeurt op het dak van een hoog gebouw.

Trantor – bekend als de planeet van archieven, bibliotheken, academische onderzoekers en immense, vierhonderd etages tellende databanken die tot diep onder de grond reiken – is helemaal volgebouwd. Van een afstand ziet de planeet eruit als een grijs-zwarte rubberen bal, strak en zonder enige vorm van leven, omdat het hele oppervlak uit staal en beton bestaat, één enorm, volgebouwd vasteland dat niet door zeeën of wouden wordt onderbroken.

Het mag paradoxaal lijken dat een hele planeet, gewijd aan het bewaren van kennis, een boek verbrandt, ook al is het maar namaak. Daarmee wordt echter een traditie gevolgd die stelt dat zelfs kennis vergankelijk is. Er is maar één ramp nodig, of ernstige moedwil, en al de kennis die hier is vergaard, verdwijnt voorgoed. De boodschap voor de mensheid is als volgt: wie kennis negeert, verwaarloost of vernietigt, zal zelf ten onder gaan.

De meeste kolonies in het door mensen bewoonde deel van

de Melkweg zijn onbekend met deze traditie en hebben nog nooit van Trantor gehoord.

Aristid en zijn reisgenoten hadden zonet hun schip Emphyrio afgemeerd in een van de ruimtestations rondom Trantor. Vlakbij lagen nog meer schepen, zowel veelkleurige privéjachten met de insignes van hun eigenaars als vrachtschepen en sierlijke lijnschepen uit de vele tientallen werelden. In de verte, nog net zichtbaar, zweefden drie oorlogsschepen van de Veldschalk, een soort die Aristid nog maar net had leren kennen. Waarschijnlijk kwamen ze hier alleen maar om hun voorraden bij te vullen. De ontvangstruimte van het station was groot en druk, met duizenden mensen en anderen die heen en weer liepen, gleden of zweefden tussen poorten, steigers en galerijen.

Meteen na hun aankomst namen Aristid en De Dame Anxil, samen met de C'mell-vrouw Shht'l en Rebecca, de voormalige onderzoekster uit Yeovil, een shuttle naar het oppervlak van de planeet. Trantor spreidde zich onder hen uit als een vergissing die alleen mensen konden maken – een schijnbaar dode planeet. Maar ze was verre van dood. Trantor deed al sinds eeuwen dienst als het voornaamste archief van kennis en wetenschap in het deel van de Melkweg dat door mensen werd bewoond. Het archief werd van bij het begin beheerd door de Borges, een elite van archivariissen en bibliothecarissen, die de historische archieven van de hele mensheid bewaakten en uitbreidden. Die taak hadden ze vrijwillig op zich genomen. Kwade tongen beweerden dat ze dat hadden gedaan uit religieuze overtuiging. Anderen zeiden dat ze gewoon graag kennis verzamelden.

Sommige van die archieven bevatten informatie waarvan

zelfs de Borges de details niet precies meer kenden. Soms waren ze niet eens in staat de oude teksten of tekens te begrijpen, en er waren geen machines meer beschikbaar die dat wel konden. Een aantal van die archieven beschouwden ze dan ook als niet te ontwarren raadsels of mysteries die voor altijd verloren waren. Andere kennis werd zo diep bewaard dat bijna niemand het bestaan ervan kende of zelfs maar vermoedde. Ze was wel ergens aanwezig, maar slechts weinige Borges (of bezoekers) wisten nog waar. De archieven waren als de doolhoven van oude en dode beschavingen, als onoverzichtelijke en zich steeds verder splitsende labyrinten.

De beschaving van de mensheid was, naar schatting, zo'n tienduizend standaardjaren oud, en het grootste deel van die beschaving had zich op Aarde ontwikkeld. Die tienduizend jaren waren op kosmische schaal – en vergeleken met de culturen van andere intelligente soorten in dit deel van de Melkweg – maar een schijntje. Andere beschavingen bestonden vaak vele honderdduizenden jaren. Maar niet allemaal hadden ze even snel als de mens technologie en wetenschap ontwikkeld die hen in staat stelde de ruimte in te gaan.

De mensheid bestond dus niet echt lang, maar was er toch al in geslaagd veel van haar verleden te vergeten of kwijt te raken. Aanzienlijke hoeveelheden kennis waren verloren gegaan tijdens oorlogen of rampen, of tijdens eeuwen van verwaarlozing. Wat er overbleef was soms van twijfelachtige aard: nu eens de halve waarheid, dan weer ronduit leugens.

De duizenden onderzoekers die Trantor elk jaar aandeden, probeerden de waarheid te vinden achter de vele verzinsels en leugens, de legenden en de mythen die er bewaard werden. Ze

kwamen afgereisd van beschaafde werelden waar universiteiten en andere instellingen aan dit soort onderzoek deden, en niet allemaal waren ze mensen.

Aristid, Anxil en hun twee gezellen waren nu hier, om hun weg te vinden in de duisterste archieven. Ze wisten dat dit niet makkelijk zou worden. Een uitdaging was het hoe dan ook.

‘Een bijzonder goede dag wens ik u allen toe, dames, messire,’ zei de overrijverige jongeman die het gezelschap tegemoetkwam. Hij ging gekleed in een pak van roze fluweel, had rode krullende schoenen aan versierd met zilveren lovertjes, en hij droeg die kleren met trots. Zijn bijna doorschijnend witte huid had duidelijk nog nooit de zon gezien, of zelfs maar kunstmatig zonlicht. Hij bewoog met langzame, slepende stappen, alsof hij voorzichtig over een pas geboende vloer gleed. Hij was elegant en was zich daar duidelijk van bewust.

Hij liet zijn hooghartige blik op de bezoekers rusten, die alle vier erg alledaags gekleed gingen. De jongeman keek hen aan alsof ze opvoeding nodig hadden, en ook een inleiding tot het decorum van vooraanstaande beschavingen zoals die van Trantor. Wat zo’n klootjesvolk hier kwam doen, hij had er geen idee van. En hij moest zich met hen bezighouden! Dat alles was duidelijk uit de blikken die hij op de bezoekers wierp.

De Dame Anxil keek hem op dezelfde manier hooghartig aan, getrouw aan haar hooggeboren rang. In hooghartigheid kon ze uitblinken wanneer ze dat wilde. Als kind had ze oefening genoeg gehad in het huis van haar vader.

‘En jij bent?’ vroeg ze met een stem die misschien wel het beton van de omgeving had kunnen snijden. Door hem te tutoyeren, was de verhouding voor haar meteen duidelijk ge-

maakt. Hoe ouder de Borges, hoe belangrijker zijn positie in deze samenleving – dat wist ze omdat ze hier al eerder was geweest. Deze jongeman was misschien geen loopjongen meer, maar was hoe dan ook nog niet echt ver opgeschoven in de hiërarchie. Dat had Anxil meteen gezien, en dus zou ze hem niet sparen. Ze liet meteen merken dat hij wat haar betrof ondergeschikt aan haar was, een knechtje.

‘Ah,’ zei de jongeman, die ruim afstand hield van de bezoekers, alsof ze besmettelijk waren. Zijn blik gleed snel van de ene naar de andere. ‘Mijn naam is Fielbert, en ik ben Herkenner Derde Graad binnen de hiërarchie van de Borges. Vandaag ben ik uw gediensstige, welwillende gids, klaar om al uw vragen te beantwoorden. Uw schip is de Emphyrio, nietwaar? U vertrouwt erop dat wij het zorgvuldig voor u wegstouwen, dus dan zal dat deskundig gebeuren. Maakt u zich vooral geen zorgen: het bevindt zich veilig in ons station rondom onze planeet. Niets, maar dan ook niets bedreigt de schepen van onze geliefde gasten.’ Hij keek nog steeds schattend van de ene bezoeker naar de andere. ‘Ik heb uw namen zonet gehoord, vooraleer ik hiernaartoe kwam, maar op het ogenblik ontsnappen ze me ...’

‘Ik,’ zei Anxil zo giftig mogelijk, ‘ben De Dame Anxil de Grooth Gerten en dit is mijn trouwe gezelschap Aristid, een jongeman met vele talenten. Het is interessant dat je je mijn naam niet meer herinnert, ondanks mijn hooggeboren afkomst. Daarmee zal ik in onze verdere relatie terdege rekening houden. Deze dames zijn Rebecca en Shht’l.’

‘Ah,’ zei Fielbert, de snedigheid van zijn bezoeker negerend, ‘duidelijk een heteroog gezelschap. Zo verschillend als

de culturen van deze kosmos, zo verschillend bent u. Of bijna toch. Dat is uiterst interessant. Aardmensen en C'mell, indien ik me niet vergis. Nu, omtrent de reden van uw bezoek ...'

'Er zijn bepaalde archieven die wij met gezwinde spoed wensen te raadplegen,' zei Anxil afgemeten. 'En ik wil meteen benadrukken dat ik vanwege mijn stand bepaalde voorrechten wil genieten, zoals ik die ook in het verleden genoot.'

'Voorrechten,' zei Fielbert snel, nadenkend. 'Het is uiteraard een hele eer u te mogen dienen, dames, heer. Ik ben evenwel niet op de hoogte gebracht van de *voorrechten* die u vermeldt. Ik ben ook niet op de hoogte van uw vorige verblijf of om het even welk eerder bezoek aan onze archieven. Maar ik zal het navragen en daar rekening mee houden.' Hij maakte een wijds gebaar naar een ander deel van het salon, met onaantrekkelijke grauwe panelen en rijen keurige, uitnodigende machines van staal en glas. 'U blijft hier enige tijd, neem ik aan? Onze faciliteiten, voor gasten en voor bezoekers, zijn maar bescheiden. Er wordt al zoveel plaats ingenomen door de archieven, door informatie, door bestanden en zo verder dat de ruimte voor mensen en andere bezoekers ach zo beperkt is. Het is een kwestie van prioriteiten, vrees ik. Maar we maken graag slaapgelegenheid vrij voor u. Precies zoals wij dat ook doen voor de vele andere onderzoekers die hier komen werken. Iedereen die vredelievend is, is hier welkom.'

'Wanneer kunnen wij aan het werk? Meteen, hoop ik? We zijn gehaast.'

Fielbert maakte een sussend geluid. 'Terstond, terstond. Na enkele vervelende doch noodzakelijke administratieve aangelegenheden. Enkele terloopse formaliteiten, misschien zinloos in

uw ogen maar essentieel voor ons en voor onze administratie. Daar ontsnappen we niet aan, toch? Aan administratie? Heeft u bagage bij zich? Nee, zie ik?'

'Alles bevindt zich nog aan boord van ons schip,' zei Anxil. 'We rekenden er niet op dat we hier moesten overnachten. Maar misschien is het wel handig om hier te slapen, omdat we anders telkens een shuttle moeten gebruiken om naar ons schip terug te keren. Het kan ons tijd besparen.'

'Ah, overnachten,' zei Fielbert een beetje triest, bijna alsof hij zelf zijn bed met hen moest delen. 'Uw verblijven zijn inderdaad gereserveerd, alleen kennen wij niet zoiets als nachten. Deze planeet draait om haar as en uiteraard ook om de zon, zoals elke planeet, maar iedereen leeft hier onder het oppervlak. Er is geen nood aan onderscheid tussen dagen en nachten. Wie hier komt, slaapt en werkt naar eigen inzicht en noodzaak. In de private delen dimmen de lichten naar believen, en maaltijden worden geserveerd naar wens. De biologische ritmes van onze gasten verschillen vaak heel erg van elkaar, u zou versteld staan. De Bbb'tn bijvoorbeeld – ach, die naam is zo moeilijk uit te spreken ... Over welke archieven gaat het eigenlijk?'

'De *Kronieken van Nieuw Venetië*,' zei Anxil. 'Ik vrees wel dat ze maar een heel klein, obscuur onderdeel van je collectie zijn en dat ze niet bij het grote publiek bekend zijn.'

Fielbert fronste diep. 'Daar heb ik nu meteen notie van genomen. Persoonlijk heb ik inderdaad nog nooit van die kronieken gehoord. Maar ik ben dan ook nog niet zo heel lang in dienst. Het duurt wel wat jaren vooraleer ik kennis mag nemen van het grote werk dat de oudere Borges verrichten, de Inprenters. Als ik dat niveau ooit bereik, tenminste. Gelukkig is geduld een

zeer belangrijke deugd die hier jong wordt aangeleerd.’

‘Wanneer?’ vroeg Anxil.

Fielbert fronste. ‘Mevrouw?’

‘Wanneer kunnen we die kronieken inkijken?’

Fielbert grijnsde op een bijna plagerige manier die Anxil niet aanstond. De hele jongeman stond haar niet aan. Wat haar betrof was hij een kwal, maar op dit moment moesten ze het met hem doen. ‘Meteen, Dame, nadat ik gevonden heb waar die, eh, kronieken zich bevinden. Normaal gezien duurt dat slechts een ogenblik, dankzij de magie van onze machines. Schitterende machines zijn dat. Ongetwijfeld de beste machines in het universum.’ Hij bekeek haar onderzoekend. ‘U overnacht niet, of wel? Het maakt niet uit, u kunt op elk moment beslissen. Die kamers worden hoe dan ook voor u ter beschikking gehouden. Wilt u in dit salon wachten? Die automaten daar voorzien versnaperingen.’

‘Wij wachten wel,’ zei Anxil scherp.

Fielbert knikte, keek hen een voor een aan, en vertrok toen.

Aristid ging naar een scherm kijken dat zowat de hele muur in beslag nam. Het gaf een beeld van de archieven die de planeet rijk was, of althans een deel ervan. Een klein deel, begreep hij. Het perspectief was niettemin indrukwekkend: eindeloze gaanderijen, gangen en verdiepingen met overal dezelfde panelen en schappen. Daarop bevonden zich de meest uiteenlopende informatiedragers – van iets wat op een echt papieren boek leek tot miniatuurgeheugenkristallen. Overal bewogen zich stille figuren, sommige waarschijnlijk Borges, andere misschien externe bezoekers.

De hoeveelheid materiaal was ontmoedigend en fascinerend

tegelijk. Zoveel kennis? Hij had al enkele privébibliotheken gezien, af en toe zelfs met echte boeken, maar nooit van deze omvang. Hoeveel kennis bezat de mensheid eigenlijk? En waar diende dat allemaal voor? In de woestijn had hij enkele vaardigheden geleerd, voornamelijk om te kunnen overleven en te handelen met reizigers. Zijn oudere gezellen hadden verteld over sterren en zonnen, over mensen die daarnaartoe reisden. Maar daar stopte hun kennis over de buitenwereld zowat. Ze kenden de woestijn, en dat was genoeg.

Ondertussen had hij andere werelden bezocht, andere culturen leren kennen, en veel geleerd. De kennis die hij nog kon opdoen, leek wel oneindig.

Intussen haalde Shht’l onverstoorbaar een kofey uit een automaat en kwam daarna terug bij de anderen staan, blazend om de hete drank af te koelen. ‘Bent u hier al eerder geweest, Dame?’

‘Ja, dat klopt,’ zei ze. ‘Ik zocht toen naar oude verhalen die vertelden over de mensheid bij de aanvang van de Grote Uittocht. Ik wilde uitzoeken waar de technologie vandaan kwam die de mensheid oorspronkelijk naar de sterren leidde.’

‘Maar zonder succes, neem ik aan,’ zei Shht’l.

Anxil keek de C’mell aan met een blik die net iets te weinig enthousiasme verraadde. ‘Inderdaad, zonder succes.’

‘En deze keer hoopt u meer succes te hebben.’ Shht’l dronk rustig van haar kofey. ‘Hoezo dan? Wat zou er veranderd zijn?’

‘Ik heb me een beter beeld kunnen vormen van hetgeen waar ik naar zoek,’ zei Anxil kortaf.

‘Ach zo,’ zei Shht’l. Ze dronk de kofey op en nam er twee chocoladekoekjes bij. Ze vertrouwde erop dat haar verterings-

stelsel er raad mee wist, want ze wilde zich niet beperken tot voedsel dat de machines speciaal voor C'mell maakten. Ze hield ervan af en toe exotisch te eten.

Rebecca ging in een comfortabele fauteuil zitten en hield Aristid in de gaten. Ze nam niet deel aan het gesprek.

Aristid had een stapel kredieten willen geven voor elk van haar gedachten. Maar hoeveel hij ook betaalde, hij zou ze niet te horen krijgen.

Na enige tijd dook Fielbert weer op, nog steeds even enthousiast. 'Het ziet ernaar uit, mevrouwen, messire, dat u meteen van de slaapgelegenheid gebruik kunt maken, indien u die nog steeds behoeft. Onderwijl vroeg ik ook naar de, eh, *Kronieken van ...*' Hij gluurde op zijn tablet waaruit een eenzaam hologram groeide, grillig paars en groen.

'*Nieuw Venetië*,' vulde Anxil ongeduldig aan.

'Precies. Ze zijn hier niet te vinden, Dame. Meer nog, ze zijn ons helemaal onbekend. Er is geen enkele verwijzing naar te vinden. Die kronieken, ze bestaan niet.'

'Ik meen dat ik er tijdens een vorig bezoek over heb gehoord,' hield Anxil koppig vol. 'Nee, ik wéét dat. Ze moeten hier ergens te vinden zijn.'

Fielbert sloot beslist zijn tablet. 'Ah, *gehoord*. Wel, u bent misschien bekend met het feit dat er over de kennis bewaard op Trantor vele geruchten, verhalen, mythen en veronderstellingen de ronde doen. Heel veel zelfs. Dat verbaast ons hier niet: Trantor is op zich al raadselachtig voor de buitenwereld. Niemand hier, behalve misschien enkele Grootmeesters, misschien een Superieur, is bekend met alle archieven, catacomben, zalen, galerijen, bibliotheken en dergelijke die deze planeet

rijk is. Maar wij kennen zo ongeveer de hele geschiedenis van deze wereld. Details ontsnappen ons niet. We hebben machines die alles catalogiseren, die alles beheren, die overal kunnen zoeken. De geest van gewone lieden kan dit nauwelijks of helemaal niet bolwerken. Maar daarom zijn wij er, de Borges.'

'Natuurlijk,' zei Anxil. 'Maar je zult me toch moeten toestaan op eigen initiatief naar die kronieken te zoeken. Het menselijke vernuft kan soms dingen doen die ver voorbij de mogelijkheden van machines liggen. Er is zoiets als gevoel, inspiratie, instinct. Die spelen ook een rol wanneer je naar kennis zoekt. Een niet onbelangrijke rol zelfs.'

'Onze machines zijn uiterst intelligent,' zei Fielbert met gekrenkte trots. Hij liet zijn vingers over de zijkant van zijn tablet gaan, alsof hij de scherpe rand ervan testte. Misschien overwoog hij het als een wapen te gebruiken tegen zijn plots onwelkome gaste. 'Maar uiteraard betekent onze gastvrijheid – alom bekend en beroemd bij alle beschaafde soorten en culturen – dat wij iedereen toestaan onze kennis naar eigen inzicht te exploreren. Uiteraard moet u rekening houden met de dagprijzen van onze faciliteiten, en de vergoedingen die gepaard gaan met ...'

'Die ken ik,' zei Anxil kortaf. En toen professioneel: 'Mijn bedrijf heeft reeds in ruime mate kredietfaciliteiten geopend bij jullie financiële beheerders.'

'Inderdaad,' zei de ongenaakbare Fielbert vriendelijk. 'Ik neem aan dat u uw bagage hiernaartoe wilt gebracht hebben, uit uw schip?'

'Ik geef mijn schip opdracht het nodige te doen,' zei Anxil. 'Kunnen mijn team en ik nu al aan het werk?'

Fielbert stak zijn hand uit, met vier dof glimmende platina plaketten. ‘Uw toegang tot al onze geheimen, Dame.’

Shht’l begreep meteen hoe de zoekmachines werkten, en Anxil kende die al, dus ze konden gauw aan de slag. Samen toonden ze Aristid en Rebecca hoe ze de machines moesten bedienen.

‘Maar wat zoeken we eigenlijk?’ wilde Rebecca weten. ‘Ik neem aan dat u al eerder naar die kronieken gevraagd hebt, maar volgens dat fatje zijn die hier niet te vinden. Wat kunnen we dan nog meer doen?’

‘De naam van de kronieken gebruiken geeft helaas geen resultaat,’ legde Anxil geduldig uit. ‘Een andere oplossing is teruggaan in de tijd en informatie zoeken die afkomstig is uit een bepaalde historische periode. We zullen eerst binnen een ruime periode zoeken – een eeuw of twee bijvoorbeeld – en gaandeweg onze zoektocht vernauwen. Het is wel wat geduldwerk.’

‘Over welke eeuwen hebben we het?’

‘In de oude geschiedenis van Aarde en van de mensheid zal dat de late twintigste eeuw zijn en de hele eenentwintigste. Weet wel dat er vaak betrouwbare datums ontbreken op bestanden en op documenten. Na tweeduizend jaar – en na honderden jaren verwaarlozing tijdens de Duistere Tijden – is de kwaliteit van veel archieven en bestanden bovendien twijfelachtig geworden. Soms zijn ze zelfs gewoon onleesbaar. Veel historici hebben daar kritiek op. Ze verwijten overheden en publieke instellingen dat ze niet goed zorg dragen voor de schatten van de mensheid. Maar het is niet anders. We mogen de uitdaging waar we voor staan dus niet onderschatten.’

Drie uur na hun aankomst en nadat ze elk hun bagage in hun kleine gastenkamer hadden gedeponerd, hadden ze zich in de machinezaal geïnstalleerd. De kleuren van de lange zaal vergleden van diepgrijs naar een vuil soort beige. Op de vloer lag een dik, geluiddempend tapijt van amberkleurige vezels. Netjes stofvrij, dat wel. Aan beide zijden van de zaal was er een sluisdeur met een bewakingsautomaat. Enkele veelarmige zwevende drones hielden met zwarte camera-ogen toezicht op de gebruikers en de passanten.

Aan het ene eind van de zaal bevonden zich automaten met drank en versnaperingen in verontrustende verscheidenheid. Het midden van de zaal werd ingenomen door een twintigtal bolvormige consoles waaraan onderzoekers konden werken. Ze waren er niet alleen: zeven andere onderzoekers – onder wie drie vertegenwoordigers van verschillende niet-Aardse soorten in aangepaste beschermende kledij – bezetten enkele van de andere consoles. Iedereen was bezig met zijn eigen werk. Meer dan een blik werd er niet aan iemand anders besteed, ook niet aan de vier nieuwelingen.

Om het werk aan de machines aangenamer te maken, had Rebecca zichzelf voorzien van een geelgroene soort van limonade, die ze vandaag verkoos boven kofey, en enkele veelkleurige donuts met chocoladeschilfers. Shht’l slurpte een bijna kleurloze energiedrank die bij haar eigen soort populair was, maar zo goed als ondrinkbaar voor mensen. Anxil kauwde op een reep gedroogde, gezouten tofu en dronk alleen water.

Na hun eerdere avonturen op de oceaanwereld Poseidon en elders hoopten ze hier even tot rust te komen, ook al was het werk inspannend. Ze hoopten hier veilig te zijn voor de Turing

en andere belagers. Dat veiligheidsgevoel werd versterkt door de aanwezigheid van de Trantor-militie. Die militie bestond niet uit Aardmensen, maar uit leden van een bijna-menselijke soort, de Manarone. Deze twee en een halve meter grote humanoïde reuzen gingen allemaal gekleed in geel-zwarte pakken met een datahelm op het vierkante hoofd, en waren gewapend met buitenmaatse ploffers. Ze stonden op alle belangrijke verzamelpunten waar de gasten kwamen. Aanspreekbaar waren ze niet, dreigend des te meer.

Het was duidelijk dat de Borges de veiligheid van hun archieven – en van henzelf – heel ernstig namen. De Manarone stonden erom bekend uitstekende soldaten te zijn, trouw aan de meesters die hun betaalden. Shht'l wist de rest te vertellen dat de Manarone ook op andere planeten actief waren, soms zelfs bij grootschalige militaire conflicten.

‘En u bent ervan overtuigd,’ zei ze bedachtzaam tot Anxil, ‘dat de Turing, onze vijanden, ons hier ongestoord zullen laten werken. Terwijl ze weten dat we op zoek zijn naar informatie die zij liever geheim willen houden.’

Anxil snoof uitdagend, maar reageerde verder niet.

‘Of praten we liever niet over de Turing?’ drong Shht'l geergerd aan. ‘Doen we gewoon alsof ze niet bestaan?’

‘Ik weet het, Shht'l,’ zei Anxil. ‘Ik weet maar al te goed dat ze problemen kunnen opleveren. Maar dit is Trantor. Van alle werelden waar jouw soort en de mijne en al die andere intelligente wezens komen, is dit de meest neutrale, en dus de veiligste. Je ziet hoeveel Manarone hier rondlopen. Ze gehoorzamen alleen de Borges, die hun daarvoor royaal vergoeden. Niemand waagt zich met kwaadaardige bedoelingen op Tran-

tor. Niemand verstoort hier de orde. Daar zorgen de Borges en hun militie wel voor.’

‘De Borges zijn ook maar gewoon mensen,’ zei Shht'l. ‘Ze zijn net als iedereen begaan met status, gezag, veiligheid en zelfbehoud. Ook zij zijn dus omkoopbaar. Ze gedragen zich niet anders dan andere mensen, al willen ze ons doen geloven van wel. Hier op deze planeet zijn er genoeg conflicten tussen de verschillende bezoekers. Die worden zo snel mogelijk de kop ingedrukt, tenzij de Borges er zelf voordeel bij hebben. Leer ons de Aardbewoners niet kennen, Dame. Hun sociale systeem hier op deze planeet is onbuigzaam, en dat beschermt hen tegen invloed van buitenaf. Maar wanneer die Turing, hun meesters of wie dan ook hiernaartoe komen, of wanneer zij hun invloed hier laten gelden, dan draaien en keren de Borges als een windhaan in een storm. Dan zijn ze niet langer onze gastheren, maar een bedreiging.’

‘Een windhaan?’ fronste Rebecca achter hen. ‘O, ik snap het. We kunnen ze dus niet vertrouwen, daar komt het op neer.’

‘Klopt,’ knikte Shht'l. ‘Ik hoop dat De Dame Anxil het ook begrijpt.’

‘De Borges zullen het niet bepaald leuk vinden wanneer we hier iets vinden wat de Turing schade kan berokkenen,’ zei Anxil. ‘Als ik het kan vermijden, wil ik de Borges niet als vijanden. We doen er goed aan om voor hen onzichtbaar te blijven. En zolang ze geen aandacht aan ons besteden, ben ik tevreden en voel ik me veilig.’

Met die woorden werkten ze alle vier verder aan hun zoekmachine.

Enkele uren later leunde Aristid achterover in zijn leren stoel. Hij keek naar Rebecca, die naast hem zat en bezig was aan haar eigen console. Ze merkte zijn aandacht niet op. Hij vroeg zich af wat hij moest doen om háár aandacht eindelijk te verdienen. Ze leek afstand van hem genomen te hebben sinds ze hier waren gearriveerd. Dat verbaasde hem eigenlijk niet: ze was volledig in de ban van dit avontuur en van de verre reizen.

Hij kwam overeind en strekte zich uit. Daarna stapte hij naar de werkpost van Anxil.

‘Ik heb eigenlijk geen idee waar ik mee bezig ben,’ gaf hij toe. Niet dat hij zich deze situatie beklagde, verre van. Het was ook voor hem een bijzonder avontuur. Alles was de voorbije jaren een avontuur geweest, sinds hij op zijn eigen wereld De Dame Anxil gered had. Hij wilde niet terug naar zijn woestijn, naar zijn jeugd, naar zijn gezellen. Geen denken aan. Hij had zichzelf in een universum van ongekende en onvermoe-de mogelijkheden gewaagd, en had daar nu de smaak van te pakken. Dat avontuur had hij grotendeels te danken aan Anxil – en ook wel een beetje aan zichzelf.

Maar wat hij tot op dit moment gezien had, was nog maar een klein deel van de beschaafde en soms ook minder beschaafde werelden waar mensen en anderen leefden. Met de echte wonderen van het universum had hij nog niet kennisgemaakt.

‘Misschien houden we er voor vandaag het best mee op,’ stelde Anxil voor met een zucht. ‘We kunnen niet zo lang naar die schermen en die hologrammen staren. Dat vraagt gewoon te veel van onze concentratie. Laten we wat anders doen.’

‘O, wat anders? Hebben ze hier bars of zo?’ vroeg Rebecca gretig. ‘Restaurants? Clubs? Iets waar beschaafde mensen naar-

toe kunnen? En C’mell natuurlijk. Iets met muziek en gezelschap?’ In haar thuisstad Yeovil, een van de grotere vlottende steden op Poseidon, was dat soort ontspanning er in overvloed. Zelfs Aristid, die toch wat gewend was vanwege zijn bezoeken aan verschillende beschaafde werelden en megasteden, was onder de indruk geweest van Yeovil. Maar deze plek, die saai en doods was, zei hem niets. Hier waren ze alleen maar om te werken, zoveel was duidelijk.

‘Jammer genoeg hebben ze hier niets van dat,’ gaf Anxil toe. ‘De Borges hebben geen tijd voor vertier. Archieven en niks anders dan archieven, dat is hun motto. Je mag al blij zijn dat we elk een aparte kamer hebben. Ze bezuinigen overal op ruimte, want er is altijd plaats te kort voor hun archieven.’

‘Een aparte kamer? Een cel van twee bij drie, ja,’ mopperde Rebecca. ‘Dat is alles wat ons gegund wordt. Wat moeten we doen als we niet meer achter deze machines zitten? Slapen of zo? Eten tot we erbij neervallen? Is dat alles wat ze te bieden hebben?’

Anxil kwam overeind, een beetje stijf. Ze waren nog de enigen in de zaal. De andere onderzoekers waren al een tijdje geleden vertrokken, de een na de ander. ‘We krijgen genoeg te eten, en er is drank, we hebben een bed en een douche. We komen niets tekort. Alleen ontspanning is er hier niet te vinden, dat geef ik toe. Die is hier nergens te vinden. Zo zijn de Borges nu eenmaal: een saai en benepen volk. Je moet er gewoon mee leren leven. Het is niet voor lange tijd, laat dat een troost zijn.’

‘Jij hebt er ervaring mee,’ zei Rebecca.

Anxil steunde tegen de muur en trok een verveeld gezicht. ‘Niet met dit deel van de archieven. Maar overal op deze planeet zien

de zalen en gangen en kamers en al de rest er zo ongeveer hetzelfde uit. Er is bijna geen variatie in hun stijl en inrichting, en dat is ook niet nodig, vanuit het standpunt van de Borges. Waarom telkens andere zalen en gebouwen ontwerpen en bouwen als één enkel ontwerp volstaat?’

‘Omdat het zo verschrikkelijk saai is,’ klaagde Rebecca. ‘Dit hier is allemaal saai. Ik val er gewoon achterover van hoe oer-ervelend en banaal dit is. Echt waar!’

‘Saai? O, dat stoort de Borges niet. Integendeel. Ze houden van saai, omdat ze zich dan kunnen concentreren op wat écht belangrijk is.’

‘En dat is?’

‘Dit,’ zei Anxil met een gebaar van beide armen. ‘Dit hier. De archieven. Het onderhouden van de archieven. Het uitbreiden van de archieven. Het ontdekken van informatie en kennis in archieven op welke planeet dan ook waarvan niemand zelfs maar het bestaan vermoedde. Het kopen of desnoods stelen van die archieven. Verzamelen, graaien. Dat is hun leven. Dat is wat hun leven zo verschrikkelijk interessant maakt.’

‘Maar het is allemaal ... saai!’ zei Rebecca opnieuw. Ze wilde wel een ander woord gebruiken, maar vond het niet.

‘Je valt in herhaling, kind,’ zei Shht’l, die haar elegante handen uitspreidde in een gebaar dat alleen voor haar soort betekenis had. Het was duidelijk dat ze zich ergerde aan Rebecca’s reacties. ‘Je vervalt in herhaling en daar hou ik niet van. Hou er dus maar mee op. Hoezo is dit saai? Je ziet hier vele mensen en vele gezichten, allemaal nieuw en onbekend. In je eigen stad zag je er nooit zoveel. Al die soorten, al die onderlinge verschillen, en een rijkdom aan verhalen die hier

zomaar voor het grijpen zijn. Je moet er alleen maar naar vragen. Dat vind je hier allemaal. Is dat niet interessant? Ik weet het, jij denkt daar anders over dan ik, en dat heeft met onze achtergrond te maken. Mijn soortgenoten zijn misschien een beetje zoals de Borges. Meer dan we zelf willen. Voor ons is kennis het allerhoogste goed dat een beschaving kan bezitten. Belangrijker dan grondstoffen of edele metalen. Ik heb het hier best naar mijn zin. Ik wel, ja.’

‘Zullen we gaan?’ stelde Anxil voor, om de discussie te beëindigen. ‘Hier valt hoe dan ook niets te beleven.’

Ze volgden haar.

‘Misschien moeten we eerst andere kleren aantrekken?’ opperde Rebecca. Ze liet haar vingers, die van haar linkerhand, door haar lange, rode haren spelen. ‘Ik voel me vies en vooral stoffig.’

Anxil grijnsde. ‘Niemand interesseert zich voor je kledij,’ zei ze. ‘Maar waarom niet? Als je je maar beter voelt.’

Ze ging hun voor naar een hoger niveau, over een brede roltrap die uit brons gemaakt leek, waar er nog wat andere bezoekers rondhingen maar niemand op hen lette. Ze liepen langs een gebogen galerij met enorme betonnen pilaren, en kwamen terecht in een grote gewelfde ruimte waar bijna honderd mensen en anderen op stoelen zaten, in schijnbaar comfortabele fauteuils hingen, tegen tafels leunden, tegen de muren hingen, pratend, keuvelend, etend en drinkend. Sommige leken op machines of op bobbels ruwe materie, andere dreven in flexibele pakken of droegen een pantser. Veel verschillende soorten intelligent leven, die erin slaagden elkaar te begrijpen en te aanvaarden. De omgeving was afgesteld op menselijke

bewoning, maar voor een aantal aanwezigen was die omgeving dodelijk en dus hadden ze de een of andere vorm van bescherming nodig.

Hun veelkleurige lichaamsbedekking of – bij de mensen – kledij was het enige wat de omgeving tot leven bracht. Het waren ook de eerste opvallende kleuren die de vier bezoekers hier op Trantor te zien kregen. Vermiljoen samen met karmijn en stierenbloedrood, ivoor met zilver en pistache, blond met filigraangrijs en rabarber. Er waren kleuren die geen naam hadden, en andere die slechts enkele van de aanwezigen konden waarnemen.

De meubels leken niet zozeer gemaakt voor het gemak van de bezoekers, maar om indruk te maken, wat Anxil eraan deed twifelen of ze wel van de Borges afkomstig waren. Misschien hadden generaties verveelde bezoekers elders meubels vandaan gehaald en hier achtergelaten. Voor zowat alle lichaamsvormen was er aangepast materiaal.

‘Hier zijn we dan,’ zei Anxil. ‘Meer heb ik niet te bieden, en onze gastheren evenmin. Aan het andere eind van deze zaal vind je automaten die alle soorten voedsel en drank aanbieden. Let op het logo dat past bij jouw soort, en de waarschuwingen in verband met allergieën en ingrediënten die niet voor je geschikt zijn. Ik zoek ondertussen een leeg tafeltje.’

Even later hadden ze zich alle vier voorzien van genoeg eten en drinken om even te vergeten dat hier niet veel anders te doen was dan ... eten en drinken. Behalve, opperde Anxil, met andere gasten praten. Of ze van een afstand begluren, wat iets voorzichtiger was.

‘Je zoekt iemand die interessant lijkt,’ zei ze, ‘en je vindt al

heel gauw een gesprekspartner. Zo gaat dat hier. Iedereen heeft hier overigens zo ongeveer hetzelfde probleem: ze kunnen alleen maar werken, eten, drinken en kletsen. En iedereen is intelligent genoeg voor een interessant gesprek. Iedereen draagt verhalen met zich mee over de eigen cultuur en geschiedenis. Stel je die rijkdom voor! De meeste bezoekers dragen universele vertalers, dus de taal is geen probleem. Er zijn natuurlijk bepaalde onderwerpen die je vermijdt, zoals interplanetaire politiek. Of religie. Of seksuele gewoonten en voorkeuren. Maar voor de rest: ga je gang!’

‘Ik zie zelf enkele Obosi,’ zei Shht’l zachtjes. ‘Dat zijn, kosmisch gezien, bijna burens van de C’mell. Maar heel verschillend van ons.’ Ze keek naar drie min of meer humanoïde vormen die in drukpakken rondliepen en voedingsstoffen kregen toegediend via ventielen. De helm van hun pak, waar het equivalent van hun hoofd zat (min of meer toch) was ondoorzichtig. Weinig Aardmensen vonden de aanblik van Obosi, zonder externe kledij, aantrekkelijk. Dat had Aristid toch ooit gehoord.

‘Voor diegenen die niet compatibel zijn met Aardse leefomstandigheden voorzien de Borges, als perfecte gastheren, aangepaste kledij of andere vormen van bescherming,’ zei Anxil.

Rebecca draaide met haar ogen. ‘Kledij volgens de smaak van de Borges. Echt perfect.’